

TER INFORMATIE

Aan: MPVO

nota

Update techniekonderwijs in het funderend onderwijs

Aanleiding

Voor de versterking van techniekonderwijs binnen het funderend onderwijs lopen twee grote beleidstrajecten: (1) voor het beroepsgericht vmbo, het schrijven van een subsidieregeling voor Sterk Techniekonderwijs (STO) voor de volgende periode van 2025 tot 2029; en (2) voor de rest van het funderend onderwijs, de ontwikkeling van een Nationaal Groeifonds (NGF) voorstel voor bètatechniek. Beide thema's zijn dit najaar actueel.

In het eerste kwartaal van 2024 moet de nieuwe subsidieregeling STO aangeboden worden aan de Tweede Kamer. Reeds in januari dient OCW een vernieuwd voorstel voor bètatechniek in bij het NGF. Op dit moment worden de hoofdlijnen op beide dossiers opgesteld. Deze nota informeert u over de belangrijkste zaken in beide dossiers waardoor u voorbereid bent op de verschillende besluitvormingsnota's die komen.

Kernpunten

Techniekonderwijs algemeen

- Voorjaar 2024 vindt een Commissiedebat plaats met de Vaste Kamercommissie voor Onderwijs over vmbo. Dit overleg moet nog worden ingepland met de (nieuwe) Tweede Kamer. Techniekonderwijs, STO en NGF bètatechniek zullen bij dit overleg worden betrokken.
- De verschillende verkiezingsprogramma's¹ voor de Tweede Kamerverkiezingen 2023 besteden ruime aandacht aan praktijkgericht onderwijs. Rondom bèta-technisch onderwijs bestaat daarnaast een sterke lobby. Hierdoor is de kans groot dat er dit voorjaar extra politieke aandacht rondom techniekonderwijs zal zijn.

Sterk Techniekonderwijs

- Uiterlijk 1 maart 2024 zal de nieuwe STO-regeling voor de periode 2025-2029 worden aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze subsidieregeling verdeelt 100 miljoen euro over 78 STO-regio's. In deze STO-regio's werken vmbo-scholen samen met bedrijfsleven en mbo aan hoogwaardig techniekonderwijs.
- In de Kamerbrief van 16 mei j.l.² is de nieuwe STO-regeling aangekondigd en het structurele karakter van het geld opnieuw benadrukt. FEZ en het Ministerie van Financiën zijn akkoord gegaan met deze brief.

¹ Aandacht voor praktijkgericht onderwijs komt in verschillende bewoordingen terug in de verkiezingsprogramma's van de NSC, VVD, PvdA/GL, D66, CU, PvdD, CU, BBB en de FvD.

² Kamerbrief 'Voortgang Sterk techniekonderwijs,' Kamerstukken II, 30 079, nummer 116.

Voortgezet Onderwijs

Van

Team Techniekonderwijs

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Datum

26 oktober 2023

Referentie

41317069

Bijlagen

Aanvullende nota over het vmbo en de belangrijkste lopende kwesties

Intern OCW afgestemd

VO, PO, DE

Zijn er lessons learned vanuit de 1e regeling?

- De nieuwe STO-regeling wordt in samenwerking met het onderwijsveld in concept vormgegeven.³ Juridische en uitvoeringstechnische toetsing hiervan start begin november. Hierna wordt de regeling ter besluitvorming aan u voorgelegd.
- Op de landelijke STO-dag van 16 november worden de concept hoofdlijnen van de nieuwe regeling gedeeld met het STO-veld. Dit geeft STO-regio's de tijd om in een zeer krap tijdspad vooruit te werken aan nieuwe plannen vanaf 2025. Scholen maken in het voorjaar hun formatieplannen voor het volgende schooljaar.

NGF-voorstel bètatechniek

- OCW en EZK hebben samen met ruim 200 partners begin 2023 een *derde ronde voorstel* ingediend bij het NGF voor de versterking van het bèta-technisch onderwijs in het gehele funderende onderwijs.
- Op 30 juni 2023 heeft de Adviescommissie van het NGF geadviseerd hiervoor een bedrag van €352 miljoen te reserveren. Hiertoe dient uiterlijk 12 januari 2024 een herzien voorstel te worden ingediend. Deze datum is erop gericht om een eventuele toekenning mee te nemen in de besluitvorming van de Ministerraad over de Voorjaarsnota 2024, nog voor de vierde ronde NGF.
- De twee belangrijkste aandachtspunten voor een nieuw voorstel zijn: 1) de plannen moeten concreter worden beschreven en 2) de structurele borging van het tijdelijke NGF-programma moet beter worden onderbouwd.
- Medio november zal een meer concreet uitgewerkt conceptvoorstel aan u worden voorgelegd. Interne besluitvorming binnen OCW over het in te dienen voorstel vindt plaats voor het Kerstreces 2023.

Toelichting

Uitgangspunten nieuwe regeling Sterk Techniekonderwijs 2025-2029

- In de Kamerbrief van 16 mei jl. is aangekondigd dat de nieuwe subsidieregeling STO 2025-2029 samen met het veld wordt vormgegeven.
- Het afgelopen halfjaar is in samenspraak met juristen, financials en DUS-I een conceptversie opgesteld van de nieuwe regeling STO op basis van:
 - de ontvangen adviezen van o.a. de Beoordelingscommissie STO⁴
 - bijeenkomsten met STO-regio's en belangenpartijen⁵
 - gesprekken met techniekarme STO-regio's, controllers uit STO-regio's, en het landelijk ondersteuningsteam
 - overleg met diverse collega's van verschillende directies binnen OCW, en

³ Dit is aangekondigd in de Kamerbrief 'Voortgang Sterk techniekonderwijs,' Kamerstukken II, 30 079, nummer 116.

⁴ Het advies van de Beoordelingscommissie is zwaarwegend. Andere meegenomen adviezen zijn adviezen van de begeleidingscommissie STO, het landelijk ondersteuningsteam bestaande uit Stichting Platforms Vmbo (SPV) en Platform Talent voor Technologie (PTvT), de Federatie Techniek en Vakmanschap (FVT) en het Expertisecentrum Vrouwen in Hoger Technisch Onderwijs (VHTO).

⁵ Er is gesproken met de VO-raad, MBO-raad, SPV, PTvT, FVT, VHTO, de Industriecoalitie en de Beoordelingscommissie.

- informatie ontvangen tijdens werkbezoeken.
- De succesvolle kern van het STO programma wordt in de nieuwe regeling doorgezet. Scholen geven plannen gezamenlijk in regioverband vorm.
- De focus wordt verbreed van harde techniek (de vijf profielen BWI, MaT, MVI, M&T en PIE)⁶ naar techniekonderwijs binnen het gehele beroepsgerichte vmbo. Hierop is de doelstelling in de conceptregeling aangescherpt.
- De verdeling van het geld tussen over de regio's blijft gelijk. Dit volgt op basis van een sterk signaal vanuit het veld dat de huidige verdeling werkt. Tevens Hiermee volgt dit het advies van de Beoordelingscommissie STO en de monitor STO op: van opbouwen naar verduurzaming.⁷ Hoe het geld binnen de regio's over aangesloten scholen wordt verdeeld, bepalen de regio's in samenspraak - en onder voorbehoud van goedkeuring - zelf.
- Regionale samenwerking is de kracht van STO. De verplichte samenwerking met mbo blijft vereist. De samenwerking met de rest van het funderend onderwijs (vooral primair onderwijs) wordt versterkt. Ook de huidige verplichting van cofinanciering blijft bestaan. Samenwerking met het bedrijfsleven is hiermee gegarandeerd.
- De nieuwe regeling zet in op zekerheid en flexibiliteit. Regio's krijgen zekerheid door een aanvraag op hoofdlijnen in te dienen voor de gehele subsidieperiode. Vervolgens werken regio's hun plannen uit in twee activiteitenplannen voor twee jaar. Hier kan OCW, mede op basis van het advies van de onafhankelijke Beoordelingscommissie, bijsturen.
- In hun nieuwe plannen besteden de regio's expliciet aandacht aan drie belangrijke maatschappelijke thema's. Dit zijn 1) duurzaamheid en klimaat, 2) meiden, vrouwen en leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond, en 3) het aantrekken en ontwikkelen van technisch schoolpersoneel.
- Het landelijk ondersteuningsteam blijft de rechtstreekse ondersteuning van scholen en regio's verzorgen. Dit team heeft regelmatig contact met OCW.

Verduurzaming STO en samenhang met overig beleid

- De nu ingezette verduurzaming binnen STO zorgt er voor dat het structureel beschikbare geld ook vanaf 2029-2030 goed besteed zal blijven. Hiervoor is wel nodig om in de komende periode naast de subsidieregeling ook te kijken naar hoe we de STO ondersteuningsstructuur verder kunnen bestendigen. Dit is een separaat beleidstraject.
- In samenhang met de verduurzaming van STO zet OCW met het beleid voor techniekonderwijs in op het Actieplan Groene en Digitale Banen, aangestuurd vanuit EZK. Hierin zijn STO en NGF bètatechniek als beleidsmaatregel opgenomen. Vanuit de directie po en vo wordt het programma JET-Net/TechNet voor het funderend onderwijs ondersteund en wordt samen met

⁶ Meer informatie over de profielen en de context van het vmbo is te vinden in de bijlage.

⁷ De inzet van OCW is dat STO (na 2029) en het NGF-programma (na 2032) verder worden geborgd via een structurele financieringsvorm. Komend jaar zal dit verder worden verkend.

de DGHBWE-kolom ingezet op doorontwikkeling van het *Platform Talent voor Technologie* (PTvT) tot expertisecentrum voor het onderwijs en bedrijfsleven.

Uitgangspunten NGF-voorstel bètatechniek

- Inhoudelijk sluit het nieuwe NGF-voorstel aan op beleidsontwikkelingen als de curriculumherziening en de nieuwe STO-regeling. De STO-aanpak is bewezen succesvol. Bestaande STO-regio's zouden het NGF-programma goeddeels kunnen uitvoeren en beide programma's hebben hetzelfde doel: dekkend, toekomstbestendig en kwalitatief techniekonderwijs in respectievelijk het beroepsgericht vmbo (STO) en het hele funderend onderwijs (NGF).
- Het nieuwe NGF-voorstel bevat een regionale en landelijke programmalijn.
- De regionale aanpak wordt opgedeeld in twee opeenvolgende nieuwe subsidieregelingen, een voor 2025-2029 en een voor 2030-2032.
 - Regionale samenwerkingen vanuit het po, vo, vervolgopleidingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties kunnen subsidie aanvragen. Waar mogelijk wordt uitgegaan van bestaande netwerken.
 - Regio's schrijven een aanvraag op hoofdlijnen op basis van een regiovisie en tweejaarlijks een activiteitenplan (vergelijkbaar met STO).
 - Er worden concrete *evidence-informed* interventies aangereikt met bijbehorende *best practices* en *KPI's*. Deze inhoudelijke sturing zorgt dat het succes van het programma kan worden gemonitord en investeringen effectiever worden ingezet. Monitoring en evaluatie vindt plaats via zelfrapportage, intervisie en landelijk onderzoek.
 - Regio's geven aandacht aan dezelfde maatschappelijke thema's als STO.
- Landelijk vindt een kennis- en ondersteuningsaanbod plaats. Het doel is aanwezige kennis te verbinden en de waarde van interventies – en daarmee het succes van het NGF-programma – blijvend te onderzoeken.
- Er is breed draagvlak voor het voorstel. Het onderwijsveld waardeert dat er aandacht is voor de inbedding in bestaand OCW-beleid en de samenhang met belangrijke thema's als basisvaardigheden, kansgelijkheid en lerarentekort.
- De PO-Raad en VO-raad denken mee. Wel maken zij zich zorgen over het absorptievermogen van het onderwijs. Het plan gaat hier expliciet op in. Naast de bestaande intrinsieke motivatie van scholen om deel te nemen, worden scholen ontzorgd door een ondersteuningsstructuur en vanuit buitenschoolse leeromgevingen.

Achtergrond

Context Sterk Techniekonderwijs

- Sinds 2018 maakt het kabinet structureel 100 miljoen vrij voor de versterking van het techniekonderwijs in het beroepsgericht vmbo. In 2020 is dit geld voor vier jaar via de subsidieregeling STO verdeeld over een landelijk dekkend netwerk van 78 STO-regio's. In juni⁸ is de huidige regeling verlengd

⁸ Zoals gepubliceerd in de Staatscourant 2023, nummer 20207.

met 1 jaar. Om het geld blijvend te oormerken voor de techniek is besloten voor de periode 2025-2029 een nieuwe subsidieregeling te schrijven. Vanaf 2029 zou een structurele fase in kunnen gaan.

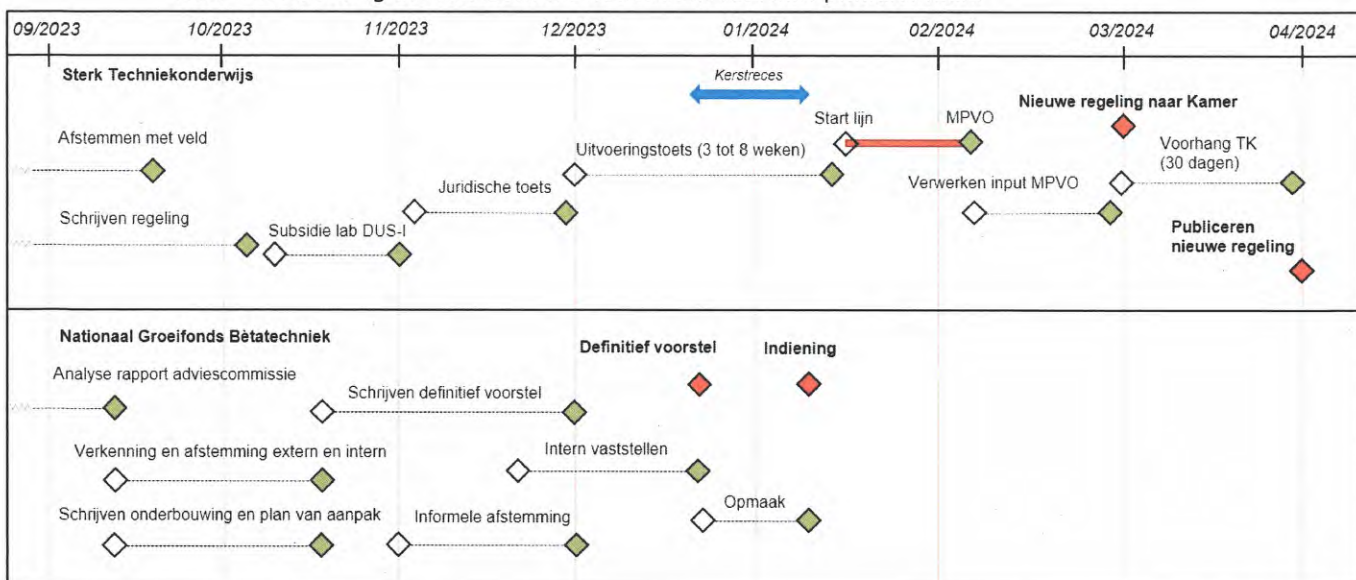
- In STO werken vmbo-scholen verplicht samen met elkaar, het bedrijfsleven, en het mbo. Ook po kan aansluiten. Activiteiten zijn bijvoorbeeld: techlabs opzetten met bedrijven, het vernieuwen van techniekprogramma's, of het creëren van een oriëntatieroute via de zeven werelden van de techniek.
- De huidige STO-regeling is een succes en is zeer positief ontvangen door het veld.⁹ Ook de monitor STO ziet positieve effecten.¹⁰

Context NGF-bètatechniek

- Met het NGF stimuleert de Rijksoverheid het duurzaam verdienvermogen van Nederland. Plannen die hieraan bijdragen kunnen financiering krijgen.
- Voor de derde aanvraagronde is door OCW en EZK een voorstel ingediend gericht op stimulering van bètatechniek in het po en vo in de periode 2024 tot 2032. Dit plan was opgesteld door penvoerder PTvT en uitgewerkt met een consortium van partijen uit onderwijs, bedrijfsleven, overheid en culturele instellingen. Meer dan 200 verschillende organisaties ondersteunen het plan.

Planning

De planning van deze twee trajecten de komende maanden is weergegeven in onderstaande afbeelding. In deze planning staat het Commissiedebat vmbo niet. Naar verwachting zal het Commissiedebat in februari plaatsvinden.¹¹

⁹ Dit blijkt o.a. uit de reacties op het uitblijven van de verlenging STO in 2024, te zien in Kamerstukken II, 30079-117 en Kamerstukken II, 30079-118.

¹⁰ De monitor constateert dat STO kan bijdragen aan meer technieklerlingen, meer techniekdocenten en meer verbinding tussen scholen. Over de hele linie wordt meer kennis gedeeld en verbinding gezocht.

¹¹ Dit debat wordt na de begrotingsbehandeling in januari ingepland en zal ook gaan over andere lopende kwesties in het vmbo. Hierover kan u meer lezen in de bijlage.